

IESAKĀM IZLASĪT

J. Kalniņš. SAVĀDNIEKI. R., 1979.

J. Kalniņa daiļradē pēdējos gados, arvien spēcīgāk skan tēma — cilvēka garīgo vērtību kā augstāko vērtību aizstāvēšana. Tas attiecas gan uz viņa iepriekšējo darbu «Rajnis», gan uz jaunāko grāmatu «Savādnieki», kurā autors runā par E. Veidenbaumu, R. Blaumani, Pērsieti, Veco Stenderu, kā arī par azerbaidžāņu dzejnieku Nesimī un norvēģu dziesminieku H. Sigurdsonu. Darbiem, kas nosaukti par portretiem, ir stāstu forma, un tie attēlo atsevišķus notikumus minēto rakstnieku dzīvē, kas būtiski palīdz izprast šos cilvēkus. Cauri visam krājumam vijas autora doma par to, ka cilvēks un mākslinieks nav šķirami jēdzieni.

Dz. Gomikava. TĀ DZĪVO CILVĒKS. R., 1979.

Lasītāji var iepazīties ar japāņu rakstnieka Dz. Gomikavas romānu «Tā dzīvo cilvēks», kas ir radījis sensāciju ne tikai Japānas literārajās aprindās, bet arī visplašākajās tautas masās. Japāņu kritika šo darbu vērtē kā «milzīgu romānu par dzīvi, karu un mīlestību». Lasītāji te var iepazīt veselu virkni dažādu šķiru, profesiju un tautību cilvēku. Grāmatā nav vietas Fudzi kalnam, sakuras zariem un citai ierastai eksotikai, jo romāna darbība risinās skarajos kara gados Mandžūrijas kalnos, japāņu uzņēmumos, kā arī armijā. Līdz ar to var ielūkoties vēl vienā — mums maz pazīstamā daudzšķautņainās japāņu dzīves lappusē.

V. M. Tekerijs. STĀSTS PAR HENRIJU ESMONDU. R., 1979.

Angļu literatūras klasiķa V. M. Tekerija grāmatu nosacīti var pieskaitīt pie vēsturiskajiem romāniem. Tas uzrakstīts memuāru formā. Anglijas karalienes Annas bruņoto spēku pulkvedis Henrijs Esmonds stāsta par savām mūža gaitām. Romānā notēlotas vēsturiskas personas, 17. gs. beigu un 18. gs. sākuma valstsvīri un rakstnieki. Slavenais karavadonis Džons Čerčils,

rakstnieks Dž. Svifts, Dž. Edisons u. c. Tekerijs nosoda dzejniekus, kas bezjēdzīgi izskaistināja īstenību, aiziedami tik tālu, ka slavināja pat laupītāju karus. Tekerijs ticās pēc cilvēcības gan sadzīvē, gan darbos, bet neprata to saskatīt īstajā cilvēcības avotā — tautā.

D. Frensiss. SIMTPROCENTIGI DROŠI. R., 1979.

Angļu detektīvrakstnieks Diks Frensiss, iekams kļūt pa profesionālu literātu, izgājis sūru un pieredzes bagātu dzīves skolu — bijis virsnieks, žokejs, mednieks. Romānā «Simtprocentīgi droši» atainota rakstniekam labi pazīstamā hipodroma vide. Darbs veidots pirmās personas vēstījuma formā. Nozieguma izmeklēšanu veic neprofesionālis — amatieržokejs Alans Jorks. Romāns jau kā detektīvžanra darbs ar spraigu, dinamisku sižetu ir aizraujoša grāmata, taču tajā ir arī dziļāks otrais plāns, kas ar reālistiskās detaļās attēloto vidi parāda hipodroma ikdienu, sportā mutuļojošās kaislības, cēloniskarības, kas rada labvēlīgu augsni noziedzīgam biznesam. Frensisa romāns uzskatāms par psiholoģisku detektīvu.

L. GOLVERE